

țiloră din loc,  r poporul f  osp tat  din partea credincioșilor de acolo.—2 S.

Ședința publică va da societatea de lectură „Andrei Șaguna”. Joi în 29 Noiembrie st. v. în memoria Marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a Seminarului Andreianu din Sibiu. Inceputul la 7  re s ra. Ofertele se vor  chita pe cale publică. — Programa: 1) „Cuv ntu ocasional”, rostitu de I. G. Olteanu, cl. curs. III., 2) „Hodja Murad Pașa”, poesiă de V. Alecsandri, declamată de Iovian Murășanu, cl. curs. III., 3) „C ntecul de unire”, coru de W. A. Mozart., 3) „Soena a IX și X-a din Don Carlos”, tragedi  de Schiller, tradusă de I. Negruzzi, predată de I. G. Olteanu și C. Perșinariu, cl. curs. III., 5) „Ion la teatru”, anecdotă de Th. D. Speranța, declamată de I. Georgia, cl. curs. I., 6) „Florici ”, coru de Ed. Wachmann.

D-ra Agata B rsescu, distinsa tragediană, după cum spun  diarele din București, va pleca spre a da în timpu de 15 zile 7 reprezentațiuni în Galați și Iași și p te și în Odessa,  r la reîntorcere va mai juca la București, în limba română, două piese „Uriel Acosta”, și „Hamlet”. În piesele jucate  ilele trecute pe scena teatrului național din București, D-ra B rsescu a reportat  unu str lucitu succesu.

Fabrica de celuloză pe acțiuni din Brașov, va ține la 17 Decembrie o adunare generală, în care se va decide ridicarea capitalului de 700,000 la 1 milionu florini.

Concertu. M ne Joi în 11 Decembrie n. va da muzica orășenească în sala Otelului Centralu Nr. 1. unu concertu. Pentru prima  r  se va executa uvertura cea nouă din Opera „Principesa de Athen ” (die F rstin von Athen) de Friedrich Lux.

„Nunta din Văleni” în teatrul din Clușiu.

Clușiu, 8 Decembrie.

I.

Opera lui Brociner, „Nunta din Văleni”, care aiurea a p țitu rușine, la noi în Clușiu, a avut  unu succesu mare, la care au contribuit  multu cele petrecute în teatrul de aici maghiaru la prima ei reprezentare.  r piesa s’a repetit . Directorul teatrului a contactată expresu la acestu succesu, căci deși i s’a imp rtășit , că p te jigni susceptibilitatea unei părți a publicului totuși a insistat  pe l ng  reprezentare. Și elu a reușită;  re pe alu cui contu ?

Cetitorii d-vostre cunosc  cuprinsul piesei tendențioase din vorbă, căci s’a vorbitu de repețe-ori despre ea în „Gazetă”. Eu mă voiu mărgini d r de astadat  de a critica valoarea literară a acestei piese.

„Nunta din Văleni”, care este compusă în limba germană, vrea să fi  dramă, d r nu e. Acesta piesă nici din punctu de vedere esteticu, nici din punctu de vedere dramaticu socialu nu corespunde cerințelor, ceea ce se p te ved  din esoposițiunea ei; ea n’are peripeți  și catastrofă naturală; nu se află reprezentate într’ nsa sentimentele frumosului, ale adevărului, nici moralitate nu putemu constata, d r nici fructe sociale nu vedem.

De întrebăm, cine este eroul piesei, st m  pe g nduri, căci dec  este țigancă eroina, apoi acest  este nu numai plină de greș l , d r  este peste măsură plină de vinov ți  și aș  pe deoparte nu este justificată căderea ei, pe de altă parte nu o putemu compătimi. Ea este expresiunea unei pasiuni mari, așad r  prin m rtea ei expresiunea acest  își validitez  rolul decizitoru; ei d r prin m rtea ei nu se desl g  nodul incuroc turilor, după ce ea dela inceputu nu a fost  pedecă ponderant  pentru Ionel ,  r prin m rtea ei problema agrari  nu este deslegată.

Dec  Ionel  este reprezentantul său susținitorul piesei, apoi conflictul între țărani și boieri nu-și află deslegarea prin căderea țigancii, ci Ionel  nerealizându nici una din ideile sale ca o figură aș  dicensu trec tore, cu at tu mai puținu are indrept țire, căci chiar c d ndu elu s’ar fi pedepsită o person , care imediatu n’ar fi avut  nici o influință hotăritoare asupra s rtei țăranilor.

Aș -d r nu avemu ce să comp timim  în ei, pentru-că nu am  fi avut  să ne temem de căderea lor , aș -d r  nu este punctu tragicu și m rtez. e cu totul nemotivată (Lessing. Hamburg Dramaturgie Tom VII piesa 74 Aristotele Poetica § 7.)

D r m rtea aberat  este numai o deslegare violentă a piesei,  r nu impac  nici una dintre probleme, deci nici nu nobilit z , pentru-că nu ne eliberéză de sub consecențele mișcărilor s mțului, deși e spontană; cu at tu mai puținu are o impresiune imp c tore, pentru-că e violentă și aș  trece peste cadrul spectaculului.

Aș -d r  caracterul lucrărei, mai bine  is  altu int mpl rilor inșirate fără sistem , este cu totul inferioru și nici nu are intensitate dramatică. Tesa agrari  în piesă este cu totul secundară, căci țăranii nu ne facă a ne convinge despre dreptatea cauzei lor , și și dec  ar

av  dreptate, isbânda este cu totul nemotivată, ba chiar fără indrept țire.

 r vorbindu despre singuraticile caractere, vedem  în prima lini  în Fortunat  reprezentată patima egoismului personalu, ce-lu conduce p n  la minciună, și totuși o risipă necump tat , ce-lu face om  fără caracteru. În Sanda vedem  reprezentată amorul r spinsu, care își ia isbânda prin denunțare ordinară, (Medea), care totuși își află ap r toru în persona lui Ionel . În Notara vedem  reprezentată sensualismul, patima jocului de cărți. În Ciucu vedem  reprezentată pelângă sensualitate, și amoru r spinsu, corupțiunea. Apoi la fiesce-care efecte cu dr ia suspițion r  și denunț r .

D r prea departe am  merge, dec  ne-am  incerca a critica piesa din punctu de vedere alu dramaturgiei, căci avem  de a face cu persone volante, scene forțate, incátu trebuie să constatăm, că nu au voit  să realizeze vr’unu scopu dramaticu, după-ce nici nu se pot  constata diferite stadii ale lucrării, nu este punctu peripeticu de unde caracterele să se schimbe, ca să ajungă la catastrofă. Și nici nu se p te considera ca catastrofă m rtea Sandei, căci stă fără nici unu nexu causalu acolo la finea piesei, și după premersul istoricu nici altfelu nu este indrept țit  și legitimată. Cu at t mai puținu p te fi vorba despre schimbarea și modularea caracterelor în decursul piesei, căci totu aș  rele și miserbarele r m n .

Aș -d r  autorii altu scopu au vrut  să realizeze: buni r  compromiterea unor clase prin stigmatizarea reprezentanților lor . Ba se calumniez  și ț ra când  ice Ciucu lui Ionel , că aș  de nevinovată este și promite, că în c r ndu se va convinge, că n’are locu într’o ț r  aș  coruptă” și priu multe alte aluzii și icone neestetice și denunț r  neetice.

Noi din depărtare nu cunoscem  motivele personale conduc tore, nici nu ne obtrudem  a mări retorsiunea, ce și-au luat o frați noștri de dincolo, căci nu suntem  competenți. D r dreptul de a critica o piesă, după cum ni-se prezentă și după cum o cunoscem , ilu avem  și trebuie, că motive și mai ponderose au făcută, ca dincolo să se supprime piesa jidovesc  din cestiune, care după cunoștința noștr , este o calumniare a stărei actuale și nu corăspunde cerințelor capitale mai sus dezvoltate.

Simțulu curată esteticu alu acelor, cari și-au exprimată neplăcerea f ț  cu admiterea piesei pe scena teatrului din Clușiu, și cari p n  în ultimul momentu au sperată, că se va retrage piesa, s’a dată pe f ț , după-ce o f i  din Clușiu:

în modu neiertată alarmase publicul numind  nematur  pe tineri, și după-ce solicitarea c pit natului or șenescu, int mplat  la 5  re, neavându succesu, fură post ți poliști în t te unghiurile teatrului. Tinerii rom ni au dată să se pric p , că Rom nulu și în Clușiu se ține destul de tare de a-o spune verde, că nu p rtinesce piese tendențioase și stricăcioase bunului gustu și cu nisce caractere at tu de miserbarele.

Jubileul Ateneului român.

În  ilele de 24 și 25 Noemvre s’a serbat  în București jubileul de 25 de ani alu Ateneului român. În  iva de 24 Noemvre festivitarea a decursu în modul urm toru:

C nd intr r  regele și principele moștenitoru, muzica militară inton  imnul naționalu. Apoi d. președinte N. Crețulescu, deschise ședința printr’unu scurtu discursu, după care dete cuv ntul d-lu Urechiu. D. V. A. Urechiu ceti unu interesantă raportu, în care făcu o dare de s m  amănunțită a activității Ateneului român dela fundarea sa în 1865 și p n  astăđi. D sa arată t te peripețiile prin cari a trecută acest  instituțiune, luptele ce au avut  s  p rte, pedecile ce a int lnit  în drumu p n  când în fine și-a v đutu existența asigurată și cristalizată în m rețulu templu, care e cea mai frumoșă pod b  a capitalei.

După aceea se dete cuv ntul pe r ndu delegaților diferite lor  atenee din ț r . D. M. Săulescu, deschise acest  seriă, vorbindu în numele celui mai vechiu ateneu provincialu, ateneul din Craiova, fundată în 1882. Apoi d. Beloescu salută metropola bucureșen  din partea ateneului din B rlad fundată în 1885. D. St. C. Ioan , profesorul liceului din Focșani, artă activitatea ateneului din acelu orașu dela fundarea lui în 1888 și p n  ađi. D. colonel Magheru ceti unu raportu în numele Ateneului dela Botoșani, fundată 1889. În fine seria se inchise de d. C. Enescu, profesorul din Ploesci, care spuse, că în acelu orașu se incepuser  conferințe acum 17 ani, d r s’au intreruptă,  r ateneu cu asistența regulată s’a fundată numai în 1889 de c tr  m mbrii corpului didacticu din Prahova.

Apoi d. C. Exarcu răspunse tuturor delegaților, mulțamind  colegilor lor , din deosebite crașe pentru silința ce și-au dată în decursul existenței institutelor lor , indemn ndu-i să m rg  înainte cu același focu și cu aceeași dragoste.

După acest  se puse p tra come-

Nu te teme, iubito; Lodovico îți va fi intr’ajutoru; elu, care a m ntuit  pe Bertoldo, nu te va lăsa nici pe tine la r u... Nu te supăra,  ngerul vieti mele, pune-ți capul aici pe peptulu lui Lodovico... aci... o, aci forțe mă d re!”

Dic ndu astfel, își intinse brațele și prinse m na Elisei; abia atinse ins  fetița m na rece a tinărului și acesta își și veni în ori; ochii  r și i-s’au inchisă și m nile și-le sc p .

„O, Eliso! Tu ești?” — o intreb  elu. — „Ce fericită visu am avut !”

— „Eu sunt” —  ise Elisa — „eu, care te iubesc  pe tine at tu de multu, care mi-aș  da vieța, numai ca să pot  reține pe a ta, în timpu ce tu te g ndesci la aceea, care pe tine te-a p rșit .”

„Eliso! Cred , că mi-a sosit   ra ultimă... Audit’am eu în adev ru vre-o musică, ori d r , simțirile m’au inșelat ?... — „Ba în adev ru, musică a fost  ceea ce ai audit .”

Acest  musică a țării mele... o! a țării tale voiam  s   icu, Eliso, căci a mea ț r  nu peste multu va fi ț ra îngerilor, — acest  musică mi-a adus  aminte de  ilele fericite... Oh, eu Italia nu o voiu mai ved ... Nu pl nge, fetiță dragă! Dec  aș  muri înainte de ce

aș  ved  pe lady Clara, mergi la ea, d r incă în  ra aceea, — atunci spiritul meu va fi cu tine, pentru-că amorul e mai puternicu dec tu m rtea, —  i-i unu adio, d r, o! Elis , fără impuțare, fără nici unu cuv ntu aspru, și Dumneđeu te va binecuv nta.”

Puterile-i slăbite nu l’au l sat  să mai vorbéscă, — c đ  pe spate; Elisa se sp ri  acum și-lu cred  mortu, d r conving ndu-se, că mai este vieța intr’ nsul, a chiamat  unu preotu, ca s -lu spovedesc . O, c tu de cr ncen  era acum durerea Elisei! Abia sf rși preotulu, Lodovico se int rse spre Elisa și-i  ise: „Tu, sufletu nobilu, mi-ai fost  bună și fidelă, dea Dumneđeu, ca amorul tău curată să afle r sunet  în inima aceluia, pe care-lu vei iubi.”

Acestea i-au fost  ultimele cuvinte. — A murit .

La aceste cuvinte nefericitei fetițe i-se sf șia inima. „O, nu! în veci nu voiu mai iubi,” își  ise ea și ingenuchi ndu, sărută m na lui rece, aruncă o ultimă privire pe fruntea, pe care își aflase ea fericirea p m ntesc , și apoi rugă pe preotu, ca să nu lase cadravul singuru,  r ea a mers , ca să implinesc  ultima dorință a lui Lodovico.

Intr ndu în marele odoru alu palatului, f  surprinsă de pompa estrordinar , ce o vedea în jurul ei; p m ntul era pres ratu cu buchete de flori, treptele erau acoperite cu covore purpurii și într’o sală splendidă erau adunați suverani și principi.

„Pe cine cauți aici?” intreb  cu grobianitate castelanulu.

— „Cu lady Seyton doresc  s  vorbesc ”, răspunse cu genare str ina fată.

„În mijloculu unei sărbători at tu de strălucite, când tocmai se află cu toții la cina cea mai bogat , d-ta nu pot  av  locu aici; mergi în treb -ți și vino m ne.”

Elisa insă nu eși. La amenințările castelanului, că o va scóte afară cu forța, ea s’a opună din nou și la strigătul ei se ivi Bertoldo.

Bertoldo abia a putut  s  int leg  dorința Elisei. C nd acest  i spuse, că Lodovico a murit , acelu Lodovico, care l’a m ntuit  pe elu din valurile fluviului Arno, Bertoldo incep  s  pl ng . Elu conduse pe Elisa prin palat  și-i c ut  ocaziune ca să p t  vorbi cu lady.

Clara nu mai era acum cea din Florența; pod bele ei naturală și-le schimbă cu altele străine, intreg  esteriorul ei

strălucia în aur  și mărgăritare. Cu compătimire asculta când i vorbea Elisa despre b la lui Lodovico și cred  la inceputu, că o chiamă ca s -lu cercețeze. Aruncă o privire aspră asupra părului despletită și a vestmintelor ei învechite, și  ise:

„Domnul Lodovico ar fi putut  trimite unu sol  mai bunu și în timpu mai potrivit. M ne îi voiu implini dorința.”

— „O, d mna mea”,  ise Elisa l cr m ndu, n’a avut  pe cine să trimită,  r timpul  însuși Dumneđeu l’a alesu: — pentru elu nu mai este m ne, și d-tale nu-ți r m ne, dec tu s  primesci acestu vasu de cristalu.”

Lady Clara se cutremur  . . .

„Cum aș ? El  a murit ?” — O, Lodovico, Lodovico!” — își ridică m nile spre ceru în semnu de rugăciune și, fără simțire, acest  jertfă a vanității c đ  la p m ntu.

— „Acum se p te odihni în pace sufletulu tău, o Lodovico!” —  ise orfana fetiță — „căci aceea, care a fost  idealul amorului tău, la vestea morții tale a isbucnit  în lacrimi de durere.”

(Lady Norton.)

Iuliu Moldovanu.

morativă și se semna documentul pentru jubileu.

Duminecă în 25 Noemvrie ședința s'a deschis la 2 și jumătate cu venirea m. s. regelui și a moștenitorului. D. Președinte Crețulescu dete cuvântul d-lui G. Ionescu Gionă, care ceti conferința sa intitulată: Cum vorbim?

D-sa ia frul istoriei limbei noastre cam din timpul domniei fanarioților și caracterizează această perioadă a dezvoltării limbei până în primele decenii ale secolului XIX prin frasa: Fii un timp când se vorbea românește fără nici o vorbă românească.

Când națiunea română se deșteptă, se mai bine dăcându, cu începearea perioadei de renaștere ajutată de școala de peste munți, alu cărei centru era Blajul, căruia unu poetu îi dăcea următoarele versuri:

Légănule de sciință
Și de simțuri naționale,
Blajule, tu locuință
Geniului ginteii tale!

atunci luptătorii acestei reînvieri politice și literare ridicară stindardul unei reacțiuni împotriva străinismelor în limba română.

Ca operă de luptă, lucrarea lor a fost tendințioasă și deosebitele curente ce se produsera erau extreme, esagerate și cu totul artificiale. Unii voiau să ne facă a vorbi o italianească curată, cărturărască, o lingua toscana în Bocca romana; alții ne ciopleau limba după calapodul clasicismului, voiau cu ori-ce chip să ne facă niște Vergilianii.

Și ca exemplu de încercări ridicule ale școlii latinești citează numirile ce dedeau chibriturilor și bătiștelor, chibritul se numea: unu de părete frecător; batista: unu nassuflete.

Față cu această mișcare s'a produs o altă școlă cu totul extremă, care căuta să scoție materialul lingvistic din bucoyne și din hrisove.

Tote aceste porniri, laudabile pôte — decât judecăm intențiunea, care le-a produs, — au cădutu, pentru-că au fost creațiuni absolutu artificiale și nu s'au întemeiatu pe vorbirea poporului, căci poporul face limba după legile sale inconștiente, ér nu academiile și dicționarele.

D. Ionescu vorbește apoi de viața cuvintelor, spunându, că ele se nascu, trăiescu și moru, ca și generațiunile, că sunt legate cu ideile ce exprimă și că atunci, când se schimbă și ideile, modul de a vedé, de a cugeta, se schimbă și vorbele. Amintesc în acestu sensu cunoscutele versuri ale lui Horațiu din arta poetică:

Ut silvae foliis pronos mutantur in annos,
Prima cadunt; ita verborum vetus interit aeta
Et juvenum ritu florent modo nata vigentque.

După aceea critică mania franțuzismelor, pe care o numesc: „microbulii franțuzismelor“, spunându, că ori unde te întoreci, pe uliță, la Cameră, la tribunale, în armată, pretutindeni limba e schimonosită, împreună cu vorbe franzeze, cu expresiuni întregi.

Acastă observațiune severă dér dreptă, făcută de d. Ionescu Gionă m'a adus în minte fără voiă proverbul român: Fă ce dăce popa, ér nu ce face elu.

In fine d. Gionă încheie spunându, că adevărata limbă românească e la popor; că la elu găsim și creațiuni de cuvinte noue, și expresiuni plastice și energice.

„Pentru Românișmă, dăce d. Gionă sfârșind, pentru Românișmă în totu și în tote au lucratu în Ateneu bătrâni și ne-au lăsatu nouș, celor tineri, locul de onore“.

Și, se înțelege, făgăduesc, că voru fi demni urmași ai înaintașilor lor.

După d. Gionă își dezvoltă conferința d. Alexandru Giuvara, vorbindu despre trailu nostru.

Dacă unu străin, dăce d-sa începându, ar veni în Capitală, ar vedé monumentele, edificile, instituțiunile din-ănsa, ar dăce de sigur, că țera noastră

este una din cele mai civilizate ale Europei. Și decât totu acel străin ar fi dusu într'unu satu aprôpe de această strălucită Capitală, la Otopeni spre pildă, vedându starea satelor noastre, ar dăce, că suntem unu popor după trépta cea mai de jos a dezvoltării sociale.

Țera noastră se află într'o fasă de tranșiță și într'o asemenea situațiune vomu găsi pretutindeni contraste: contrastu între ce voim și ce putem, contrastu între ceea ce spunem și ce facem, contrastu între câte le auțimu declamându-i-se pe totă ziua de aceia . . . . . care vorbe mari aruncă, după espresia lui Eminescu, și lucrăză cu totul într'altu felu.

D. Giuvara face apoi nițică politică spunându între altele faptul întâmplatu lui Ionu Ghica, pe când era ministru, când a venit unu postulantu s'eri cără slujbă. — Dér am auțitu, că estu certatu cu justiția! — Ce! d-le ministru, voiți să guvernăți cu ómenii cinstiți? Atunci veți fi totdeuna în minoritate.

Numéroșe aplauze subliniază această alusiune fină la maioritățile de poruncelă și de priocpselă.

Dér în sfârșitu, se întrébă conferențiarul, cum e trailu nostru? e mai bunu decât celu dinainte?

Și răspunde afirmativu. Pentru-ce? Pentru că nu trebuie să comparăm starea țerei noastre cu a țerilor prea înaintate în cultură, ci s'o comparăm cu starea țerei noastre însăși în diferite epoche.

Și stabilește apoi o antiteză între ce era societatea vechiă și ce este societatea actuală, din care rezultă, că s'a făcutu unu însemnatu progresu.

Trei deosebiri, dăce d-sa, sunt de făcutu între România trecută și cea prezentă: 1) În România trecută națiunea nu esista; pe când în cea modernă esista și formăză preocuparea tuturor; 2) În locul clasei de mijlocu care era cu totul străină, avemu ađi o negustorie națională puternică; 3) În locul boerime decadente, care forma clasa dirigentă, avemu ađi această clasă recrutată din elementele inteligente și capabile ale tuturor claselor sociale

Și recunoșce apoi că într'o națiune nu pôte fi o singură apă, că trebuie să esiste deosebiri. Aci face o frumoșă comparațiune între societate și unu arbore, care are trunchiu și rădăcină și crengi ce înflorescu și dau rod. O parte nu pôte esista fără cealaltă; fără rădăcină nu e vieță, dér fără crengi nu e înflorire.

D. Giuvara termină spunându, că vede în Ateneu imaginea acestui progresu crescându, ce se observa în întreaga societate română.

Seria celor trei conferențe o încheie d-lu Tache Ionescu. D-sa începe întrebându-se: Cum gândim? Gândim așa precum trăim. Și face apoi unu felu de repețire cu alte cuvinte a ideilor espuse mai înainte de d-lu Giuvara. D-sa spune, că țera noastră are și greșelile statelor tinere și păcatele celor bătrâne. Pentru-ce? Pentru-că ne aflăm în o perioadă de formațiune, de tranșițiune. De aceea avemu lipsă de entuziasm și de statornicie. Trebuie o reformă, trebuie să lucrăm și noi ceva trainicu, pentru-că nici o națiune nu pôte trăi, decât nu pune o pétră nouă la edificiu progresului. Ateneulu ne dă măsura putinței de a se face această reformă. Ateneulu e singura asociațiune în care au dispărutu urele și luptele de partidă. Ateneulu a datu exemplulu unei tribune absolutu libere, unde fiă-care spune ce vrea, fiindu răspundător de ce spune. Ateneulu a arătat cătu de multu se pôte face într'o cauză prin inițiativa privată. Ateneulu în fine a căutat să formuleze o credință, o doctrină: încrederea nestrămutată în acțiunea vecinică a progresului. D-lu Tache Ionescu n'a spusu nici d-sa lucruri nouș, dér când are cineva unu talentu ca alu d-sale nu e greu ca să fi aplaudatu.

Serbarea s'a sfârșitu prin'o poesiă a lui Vlahuță, pe care a citit'o însuși poetulu, punându totu foculu, ce l'a însuflețitu când a compus'o. S'era a fostu banchetu la otelul Bulevardului. („România.“)

Correspondența „Gaz. Trans.“

Cehalulă română, Novembre 1890.

Stimate D-le Redactoru! Conferința preoților din tractul protopopescu alu Sărăuadului s'a ținutu în 16 l. c. în localitatea școlii române gr. c. din locu, unde acuma aprôpe de trei anș se s'evirșesc slujba dumneșească, deore-ce biserica arsese și alta nouă încă nu s'a zidit. Aici așadéra s'a s'evirșitu s. liturgiă la sfârșitul căreia preotulu din locu, Georgiu Modi, ținū o cuvântare bisericească, care fū cu multă evlavie și luare aminte ascultată. Urmă apoi la casa parochială conferința, pe care o deschise protopopulu tractului, Demetriu Coroianu, prin o frumoșă vorbire, accentuându între altele necesitatea conferențelor tractuale și dându espresione speranței într'unu viitoru mai fericit alu bisericii române.

Se constată numărulu membrilor, fiindu de față, dintre 12 preoți tractuali, abia 8 Disertantele, d-lu Vasiliu Păcașu, dă cetire disertații sale intitulate: „Poporul nostru are lipsă de cultură religioasă-morală și intelectuală.“ Se cetesc apoi diferite ordinațiuni consistoriale, apoi „Adio“-ulu fostului preot alu Sărăuadului Vasiliu Cristea, strămutatu acum de curându la Giurteleculu Șimleului. Ca disertante pentru conferința din primăvera anului viitoru se alege preotulu din Sudurău, Ionu Farcașu, ér ca loc al conferinței viitoare se statorose comuna Piru; ca predicatoru preotulu din Piru, Ștefanu Cucu.

In sfârșitu bravulu preotulu din Hotoană, d-lu Vasiliu Păcașu, propune înființarea unei biblioteci tractuale cu rezidența în orașelulu Tășnadu, care mai târziu să formeze basa unei casine românești. Taca anuală se hotăresce deocamdată în 2 fl. Se propune apoi, ca cei ce voru absenta dela conferințele preoțesci următoare, afară de punerea în aplicare a ordinațiunii consistoriale privitoare la cei absenți, să fiă pedepsiți în bani cu câte 5 fl. pentru biblioteca tractuală. Acastă propunere a d-lui V. Păcașu se primesce cu unanimitate.

Preotulu din Silvașu, Petriciu Loboțu, propune, ca s'eri dea toți preoții tractuali cuvântulu de onore, că nu voru mai abona fiă „Magyar Allam.“ — Propunerea s'a primită.

La propunerea preotului Sfura, din Blagea, s'a hotărît, ca Metropolitulu Vancea, cu prilegiulu jubileului, să i-se trimită o telegramă de felicitare în numele preoților din tractul Sărăuadului, încredințându-se cu acestu lucru protopopulu Coroianu.

In urmă preotulu din Hotoană, V. Păcașu, cu multă durere aduce la cunosință preoților tractuali, că fostu colegu N. F. Negruțiu din Gherla în 11 (23) l. c. a adormit în Domnulu în Abazia, ceea ce toți cu multă înristare iau spre soință și prin sculare dau ultimulu tributulu multu iubitulu bărbatu român, dăcându: „Dumneșu s'eri ierte și s'eri odihnesc!“

După acestea și alte pertractări, președintele Coroianu rostū cuvântulu de închidere și apoi ne întrunimă la ospitala măsă a preotulu din locu, G. Modi, unde nici toastele n'au lipsit, toastându preoții V. Păcașu, G. Modi ș. a.; clericulu Bălibanu toastă pentru bravii preoți ai acestui tract și în deosebi ridică paharul șeu pentru zelosulu protopopu Coroianu și harnicul preotulu Păcașu. A. B.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans.“

Clușiu, 10 Decemvre 2 ore 25 min. d. a., primită la 6¼ s'era. — As'era o droiă de universitari unguri au bombardat ferestrele părintelui Podoba. Avera și siguranța publică a Românilor este periclitată.

Mulțamită publică.

Velcheriu, 7 Decemvre 1890.

Stimate D-nu Duha Balint, locitoru în Gherla și mare proprietaru în Velcheriulu de câmpia, prin litera donatională de d-to Gherla 26 Iuliu 1890 și provădătu cu clausula de aprobare a Prea Veneratulu Consistoriu Metropolitănu din 5 Augustu a. c. Nr. 2876, —

din îndemn creștinescu a avut munificiența, de a dona bisericii noastre gr. cat. 100 ad. una sulă florin v. a. — cu scopulu, ca în prețulu procentelor acestui capitalu să se servescă în totu anul patru s. liturgi pentru mântuirea sufletulu fioei sale reparate Malvina.

Pentru, care daru subscrisa reprezentanță bisericească vine prin acesta, pe calea publicității a esprima profunda s'a mulțumită, încredințându pe marinimosulu d-nu donatoru. că atât actualulu, cât și fitorii preoți voru fi totu-deuna la culmea chiamărei, de a-și implini cu conștientitate obligămentulu, neincetatu rugându pe Induratulu Dumneșu, ca să potenzeze zelulu și alu altora, spre atari fapte creștine, carl a caracterizatu și caracterizeză pe nobila familiă Duha. Representanța bisericii gr. cat. din Velcheriu:

Ioan Albonu, preot gr. cat. Aron Boca, episcopu.

DIVERSE.

Generalu închiriați pentru nuntă. Puțini ómeni voru fi sciindū, că în Rusia este obiceiul de a închiria pe timpul cununiei generalu dechisionați, en pleine parade. Acestu obicei s'a înrădăcinatu mai cu deosebire la burgesime, căreia îi place multu a se fali cu marii demnitari ai statulu. Generalulu închiriațu — prețulu închirierii la astfel de ocașuni este, în raportu cu numărulu decorațiunilor — se prezentă la serbare în mare ținută, pentru a-i da strălucire și stă la serbare, după cum i-se plătesce, mai multu șeu mai puțin; bea după pofta inimei și apoi plécă acasă.

Necrologu.

Subscriții cu inima frântă de durere anunță, că prea iubita lor: fiică, mamă, sócră, bună, soră și mătușă: Ved. Ana Stoia n. Popoviciu, după unu morbū greu și îndelungatū, înpărtășită cu ss. taine ale muribunțiilor, în 5 l. c. la 8 ore s'era, în alu 46-lea anu alu vieții și alu 11-lea alu vécuviei, și-a datu nobilulu șeu sufletu în mâna sântă a Creatorulu. Rămășițele pământesci s'au aședatū spre odihnă vécnică în cimiterulu comunu gr. cat. din locu Duminecă în 7 l. c. la 2 ore p. m.

Fiă-i țărina ușoră!

Blașiu, 6 Decemvre 1890.

Teresia Verindeanu, ca mamă; Otilia Cosmăta, ca soră, cu fiu: Corneliu și Elisabeta, ca nepoți; Aurelia ca fiică m. Vasile Olteanu, adv. cu fiu: Elena și Vasile ca nepoți; Cornelia și Traianu, ca fiică și fiu.

Cursulu pieței Brașov

din 10 Decemvrie st. n. 1890.

Monenote românești	Cump.	9.08	Vënd.	9.11
Argintu românesc	-	9.08	-	9.08
Napoleon-d'ori	-	9.09	-	9.12
Lire turcesc	-	10.38	-	10.48
Imperial	-	9.96	-	9.41
Galbeni	-	5.35	-	5.40
Seris. franc.	Albina 48%	101.	-	-
-	50%	99.50	-	-
Ruble rusești	-	131.	-	132.-
Mărci germane	-	56.	-	56.50
Discontulu 6-	-	-	-	-

Cursulu la bursa de Viena

din 9 Decemvre st. n. 1890.

Renta de aur	102.60
Renta de hărtie 5%	99.85
Imprumutul căilor ferate ungare	113.40
auru	96.-
dto argintu	96.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	110.50
Bonuri rurale ungare	89.-
Bonuri croato-slavone	104.-
Despăgubirea pentru dijma de vină unguresc	-
Imprumutul cu premiulu unguresc	138.25
Cosurile pentru regularea Tisei și Sghedinulu	127.75
Renta de hărtie austriacă	89.15
Renta de argint austriacă	89.25
Renta de aur austriacă	107.65
Cosuri din 1860	196.75
Acțiunile băncii austro-ungare	979.-
Acțiunile băncii de credit ungar	857.50
Acțiunile băncii de credit austr.	804.-
Galbeni împărătesc	5.45
Napoleon-d'ori	9.11
Mărci 100 imp. germane	56.50
Condra 10 Livres sterlinge	115.06

Proprietaru:

Dr. Aurel Mureșianu.
Redactoru responsabilu interimalu:
Gregoriu Maior.

„Krach“-ulū celū mare!!!

New-York-ulū și Londra nu a lāsāt neatinsū nici continentulū europeanū, ceea ce a indemnatū pe o fabrică mare de argintăriă a dārui intrēga sa provisiune preținđendū numai o fōrte mică despāgubire pentru lucru.

Sunt imputernicitū a executa acestū ordinū.

Dāruescū așader fie-cārui, fiă **bogatū**, ori **sēracū** următorele obiecte contra despāgubirei de **fl. 6.60** și adecă:

- 6 bucăți cuțite cele mai fine cu tășurile adevērate englesesci,
- 6 bucăți furculițe, argintū americanū pat. dintr'o bucată,
- 6 bucăți linguri, argintū americanū pat. dintr'o bucată,
- 12 bucăți lingurițe, argintū americanū pat. dintr'o bucată,
- 1 bucată lingură pentru sosū, argintū amer. pat. dintr'o bucată,
- 1 bucată lingură pentru lapte, argintū amer. pat. dintr'o bucată,
- 6 bucăți cesci-Victoria englesesci,
- 2 bucăți sfeșnice frumoșe,
- 1 bucată strecurătore de ceaiu,
- 1 bucată saharniță fōrte fină,

42 bucăți la olaltă.

Tōte obiectele de mai susū a costatū mai 'nainte peste 40 fl. și se potū cāpēta acum cu acestū prețū minimalū de **fl. 6.60**. Argintulū-Patent americanū este unū metalū cu totul albū, care își conservă colōrea argintului 25 ani, pentru care se garantēză. Cea mai bună dovadă, că acestū inseratū nu se basēză pe înșelătōriă este, că mă obligū prin acesta in publicū a restitui suma fie-cārui, la care nu-i convine marfa.

Trimiterea se face numai cu rembursă (Nachnahme) sēu prin solvirea anticipativă a prețului prin

P. Perlberg's Agentur

der vereinigten amerikanischen Patent-Silberwaaren-Fabrik in Wien, II., Rembrandtstrasse 33. 472,6—2

Avisū d-lorū abonați!

Rugām pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sē binevoiascā a scrie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fāșia sub care au primitū diarulū nostru pānă acuma.

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulū abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe trei luni . . . . . 3 fl. —
- Pe șese luni . . . . . 6 fl. —
- Pe unū anū . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- Pe trei luni . . . . . 10 fr.
- Pe șese luni . . . . . 20 fr.
- Pe unū anū . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe anū . . . . . 2 fl. —
- Pe șese luni . . . . . 1 fl. —
- Pe trei luni . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

- Pe anū . . . . . 8 franci.
- Pe șese luni . . . . . 4 franci.
- Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se facū mai ușorū și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, carī se vorū abona din nou, sē binevoiescā a scrie adresa lāmuritū și a arāta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulū trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealū				Predealū—Budapesta				B.-Pesta-Aradū-Teliuș				Teliuș-Aradū-B.-Pesta				Copșa-micā—Sibiu				
Trenul acceleratū	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Trenul acceleratū	Tren de pers. sōne	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. om.
Viena	8.25	8.—	10.50	Bucuresci	7.55	—	4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Teliuș	—	12.59	4.51	Copșa-micā	4.05	10.47	7.13	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	Predealū	1.08	4.10	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	—	1.39	5.27	Șeica mare	4.35	11.17	7.47	
Szolnok	11.29	4.05	11.07	Timișū	1.37	4.50	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Vințulū de josū	—	1.56	5.44	Lōmneșū	5.16	11.58	8.20	
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	Brașovū	2.13	5.50	10.17	Aradū	8.10	3.50	5.27	Șibotū	—	2.23	6.06	Ocna	5.47	12.29	8.59	
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	Feldiōra	2.43	—	10.32	Glogovațū	2.20	4.22	6.02	Simeria (Piski)	—	2.49	6.28	Sibiu-Copșa-micā	6.10	12.52	9.23	
Mezō-Telegd	2.32	7.11	3.09	Apața	3.32	5.20	11.30	Gyorok	3.05	4.46	6.23	Deva	—	3.57	7.26	Sibiu	7.35	4.34	9.50	
Rēv	3.02	7.41	3.48	Augustinū	3.47	5.47	11.51	Paulișū	3.23	4.58	6.34	Branicica	—	4.18	7.43	Ocna	8.02	4.58	10.14	
Bratca	3.33	8.16	4.31	Homorodū	4.20	6.35	12.27	Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52	Ilia	—	4.43	8.10	Lōmneșū	8.30	5.25	10.40	
Bucia	4.26	9.05	5.14	Hașfalēu	5.25	8.12	—	Conop	—	5.38	7.17	Gurasada	—	4.53	8.21	Șeica mare	9.05	5.55	11.10	
Ciucia	4.58	9.35	5.40	Sighișōra	6.12	9.29	—	Bērzava	—	5.53	7.33	Zamū	—	5.21	8.48	Copșa-micā	9.34	6.20	11.35	
Huiedin	6.02	10.35	7.39	Elisabetopola	6.48	10.42	11.47	Soborșinū	—	6.15	8.20	Soborșinū	—	5.56	9.17	Cucerdea-Oșorheiu	—	—	—	
Stana	6.12	11.02	7.54	Mediașū	7.22	11.37	12.32	Zamū	—	6.58	8.49	Bērzava	—	6.46	9.54	Reghinulū sāsescū	—	—	—	
Aghiriș	6.27	11.23	8.11	Copșa micā	7.51	12.23	1.06	Gurasad.	—	7.22	9.16	Conopū	—	7.02	10.09	Cucerdea	2.55	8.20	2.56	
Ghirbēu	6.33	11.29	8.17	Micāsasa	8.15	1.23	1.30	Ilia	—	7.38	9.32	Radna-Lipova	—	7.36	10.38	Cheța	3.25	8.50	3.29	
Nādășel	6.48	11.42	8.30	Blașiū	8.45	1.50	1.54	Branicica	—	7.54	9.51	Paulișū	—	7.50	10.51	Ludoșū	3.46	9.11	4.06	
Clușiu	6.59	11.57	8.41	Crăciunelū	9.16	2.28	2.23	Deva	—	8.14	10.18	Gyorok	—	8.03	11.03	M.-Bogata	3.56	9.20	4.15	
Apahida	7.11	12.02	8.55	Teiușū	10.36	2.59	3.13	Simeria (Piski)	—	8.43	10.44	Glogovaț	—	8.26	11.27	Iernutū	4.33	9.57	4.54	
Ghirliș	7.31	12.42	9.18	Aiudū	10.48	3.18	3.33	Orăștia	—	8.14	10.18	Aradū	—	8.38	11.38	Sānpaulū	4.48	10.12	5.10	
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	Vințulū de susū	11.52	3.42	4.14	Șibotū	—	8.43	10.44	Szolnok	—	9.05	12.10	Mirașteu	5.11	10.35	5.34	
Uiōra	8.21	1.55	10.22	Uiōra	12.23	4.32	4.56	Vințulū de josū	—	9.12	11.14	Budapesta	—	9.25	12.47	Oșorheiu	5.30	10.54	5.35	
Vințulū de susū	8.37	2.14	10.39	Cucerdea	12.32	5.—	5.42	Alba-Iulia	—	9.34	11.39	Viena	—	9.41	12.50	Reghinulū sās.	5.50	4.58	—	
Aiud	8.42	2.24	10.57	Ghirlișū	1.03	5.28	5.48	Teliușū	—	9.56	12.05	—	—	9.51	12.50	Reghinulū sās.	7.25	7.—	—	
Teiușū	9.14	3.02	11.36	Apahida	1.36	6.05	6.30	Simeria (Piski)-Petroșeni	—	10.17	12.26	—	—	10.20	2.47	8.—	Reghinulū sās.	8.25	8.—	9.49
Crăciunelū	9.49	3.48	12.23	Clușiu	1.50	6.26	6.48	Petroșeni-Simeria (Piski)	—	10.44	12.58	—	—	10.20	2.47	8.—	Oșorheiu	7.24	5.54	10.20
Blașiū	10.07	4.26	12.39	Nādășelū	2.06	6.42	7.12	Simeria	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Mirașteu	7.44	6.14	10.39
Micāsasa	10.30	4.58	12.51	Ghirbēu	2.23	6.58	7.24	Streiu	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Sānpaulū	8.07	6.37	11.02
Copșa micā	10.30	4.58	12.51	Hașfalēu	2.33	7.24	7.51	Hațegū	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Iernutū	8.29	6.58	11.23
Mediașū	10.30	4.58	12.51	Homorodū	2.49	7.51	8.17	Pui	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	M.-Bogata	9.02	7.28	11.53
Elisabetopola	10.30	4.58	12.51	Augustinū	2.59	8.12	8.42	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Ludoșū	9.35	7.41	12.06
Sighișōra	11.06	5.39	1.10	Apața	3.15	8.42	9.19	Orivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cheța	9.51	7.57	12.22
Hașfalēu	11.22	6.03	1.26	Teiușū	3.15	8.42	9.19	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cucerdea	10.23	8.25	12.50
Homorodū	12.37	6.36	1.47	Clușiu	3.47	9.19	9.43	Orivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Simeria (Piski)-Unied.	—	—	—
Augustinū	1.26	4.19	9.10	Mediașū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Simeria (Piski)	—	—	—
Apața	1.47	4.44	9.44	Elisabetopola	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cerna	—	—	—
Feldiōra	2.23	5.20	10.31	Sighișōra	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Uniedōra	—	—	—
Brașovū	2.33	5.30	10.31	Hașfalēu	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Unied.-Simeria (Piski)	—	—	—
Timișū	3.15	6.14	11.23	Homorodū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Uniedōra	—	—	—
Predealū	3.47	6.45	12.08	Augustinū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cerna	—	—	—
Bucuresci	9.30	11.35	—	Apața	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Simeria	—	—	—
				Teiușū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Uniedōra	—	—	—
				Clușiu	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cerna	—	—	—
				Mediașū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Simeria	—	—	—
				Elisabetopola	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Uniedōra	—	—	—
				Sighișōra	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cerna	—	—	—
				Hașfalēu	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Simeria	—	—	—
				Homorodū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Uniedōra	—	—	—
				Augustinū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Cerna	—	—	—
				Apața	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Simeria	—	—	—
				Teiușū	3.47	9.19	9.43	Crivadia	—	11.26	1.08	—	—	10.20	2.47	8.—	Uniedōra	—	—	—
				Clușiu	3.47	9.19	9.4													